

เศรษฐศาสตร์

รอบคอบและรวดเร็ว

หลายประเทศทั่วโลกได้ผ่อนปรนกฎหมายอนุญาตให้ใช้กัญชาเพื่อการแพทย์ หรือบางประเทศเปิดให้ใช้ด้านสันตินาการได้ จากเดิมที่เคยถูกจัดอยู่ในประเภทยาเสพติดให้โทษ ทั้งนี้เนื่องจากการวิจัยและพัฒนาในหลายประเทศพบว่าสารสกัดจากกัญชาสามารถนำมาใช้ประโยชน์ด้านการแพทย์ได้

ประเทศไทยเพิ่งปลดล็อกการใช้กัญชาเพื่อประโยชน์ทางการแพทย์เช่นเดียวกัน โดยคณะรัฐมนตรี (ครม.) มีมติเมื่อวันที่ 13 พ.ย. 2561 ให้ปรับแก้ร่าง พ.ร.บ.ยาเสพติดให้โทษ ให้ครอบคลุม หรือนำกัญชามาใช้เพื่อประโยชน์ทางการแพทย์ หรือการรักษาก็ได้ โดยจากนี้จะเสนอร่าง พ.ร.บ.ยาเสพติด ให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติ (สนช.) เพื่อพิจารณาออกเป็นกฎหมายต่อไป

อย่างไรก็ตาม การปลดล็อกดังกล่าวทำให้เกิดการตื่นตัวไม่เฉพาะประเทศไทย หลายประเทศทั่วโลกได้วิจัยและพัฒนาสารสกัดจากกัญชามารยะหนึ่งแล้ว และมีบางประเทศที่เข้ามายื่นขอจดสิทธิบัตรการผลิตเป็นสินค้าและผลิตภัณฑ์ต่างๆ รวมทั้งประเทศไทยด้วยเช่นกัน

ข้อมูลจากกระทรวงพาณิชย์ ระบุว่า มีการยื่นขอจดสิทธิบัตร "สารสกัดจากกัญชา" มาตั้งแต่ปี 2553 เมื่อประมาณ 8 ปีที่แล้ว มีอยู่ 11 หมายเลขคำขอ มีอยู่ 7 คำขอที่อยู่ในขั้นตอนการประกาศโฆษณา ซึ่งหากไม่มีผู้คัดค้านภายใน 90 วัน ก็จะเข้าสู่กระบวนการตรวจสอบ ซึ่งใช้เวลา 5 ปี

ที่ผ่านมา ด้วยกฎหมายของประเทศไทยยังไม่อนุญาตให้ใช้กัญชาอย่างถูกกฎหมาย เพราะฉะนั้นผู้ที่ยื่นขอจดสิทธิบัตรเข้ามาจึงถูกตีตกไปโดยปริยาย เนื่องจากไม่ถูกกฎหมาย แต่ขณะนี้ กฎหมายกำลังแก้ไข และปลดล็อกให้ใช้กัญชาได้อย่างถูกกฎหมายเพื่อประโยชน์ทางการแพทย์ กระทรวงพาณิชย์ โดยกรมทรัพย์สินทางปัญญา ในฐานะดูแลกระบวนการยื่นจดสิทธิบัตร จำเป็นต้องเข้าไปศึกษาและพิจารณาในประเด็นนี้ว่าจะเอเย็ดครอบคอบที่สุด เพื่อให้กระบวนการปลดล็อกนี้เกิดประโยชน์ต่อประเทศชาติอย่างแท้จริง

กลุ่มองค์กรเอกชนที่ติดตามเรื่องนี้ ทั้งมูลนิธิเพื่อผู้บริโภค กลุ่มศึกษาข้อตกลงเขตการค้าเสรีภาคประชาชน หรือเอฟพีโอ วอตซ์ และมูลนิธิชีววิถี เป็นต้น ได้ติดตามเรื่องนี้อย่างใกล้ชิด และกระตุ้นให้ภาครัฐแสดงท่าทีต่อเรื่องนี้โดยเร็ว ก่อนที่ไทยจะสูญเสียโอกาสจากการวิจัยและพัฒนาสารสกัดจากกัญชา ซึ่งหลายสถาบันวิจัยแล้วพบว่ากัญชาสามารถนำมาใช้ประโยชน์ทางการแพทย์ ลดอาการจากโรคร้ายต่างๆ ได้

ทั้งนี้ กลุ่มองค์กรเอกชนยืนยันว่าตาม พ.ร.บ.สิทธิบัตร พ.ศ. 2522 และกฎกระทรวงพาณิชย์ สามารถยกคำขอได้ทุกขั้นตอน หากพิจารณาแล้วเห็นว่าขัดต่อมาตรา 9 ซึ่งไม่สามารถยื่นจดสิทธิบัตรสารสกัดจากพืชและสัตว์ได้ ถือว่ามีความชัดเจนอยู่แล้วในกฎหมาย เพราะฉะนั้นกรมทรัพย์สินทางปัญญาสามารถยกเลิกคำขอได้ทันที แต่ที่ผ่านมาไม่ได้ดำเนินการใดๆ

อาจจะด้วยความที่กฎหมายของไทยยังระบุให้กัญชาถือเป็นสารเสพติดให้โทษ กรมทรัพย์สินทางปัญญาจึงไม่ได้ใส่ใจ เพราะถึงแม้จะยื่นจดเข้ามาก็ไม่สามารถผลิตและจำหน่ายในประเทศไทยได้อยู่ดี แต่โลกทุกวันนี้เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องติดตามสถานการณ์อย่างใกล้ชิด และเรื่องกัญชากับงานวิจัยต่างๆ อยู่ในกระแสความสนใจมากขึ้นเรื่อยๆ หลายประเทศปลดล็อก หน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องถูกคิด และเห็นถึงความเปลี่ยนแปลงนี้ได้และต้องปรับให้ทันทั่วทั้งที่ สำคัญต้องกล้าตัดสินใจโดยยึดผลประโยชน์ของประเทศชาติเป็นหลักอย่าปล่อยให้เสียเงินแก่ จะเสียประโยชน์มหาศาล ■

ต้นทุนการประชาชนปราบหนี้นอกระบบ

| กนกวรรณ บุญประเสริฐ

รัฐบาลกำลังเดินหน้าสร้างความเข้มแข็งทางการเงินให้กับคนในระดับฐานราก โดยการออกร่างพระราชบัญญัติสถาบันการเงินประชาชน พ.ศ. ... ที่กำลังจะเป็นกฎหมายออกมามีผลบังคับใช้ในปีหน้าเพื่อรองรับการยกระดับกองทุนหมู่บ้าน ที่ถูกจัดตั้งโดยรัฐบาล 8 หมื่นกว่ากองทุนทั่วประเทศ สถาบันการเงินชุมชน เช่น กลุ่มสังจะ ออมทรัพย์ และอื่นๆ อีก 4 หมื่นกว่าแห่ง และยังมีส่วนในการเงินชุมชนขนาดเล็กๆ มากมายกว่า 1.2 แสนแห่งทั่วประเทศ ให้ความพร้อมขึ้นจดทะเบียนเป็นนิติบุคคล ซึ่งเป็นมาตรการแบบสมัครใจ

เป้าหมายคือเพื่อลดความเหลื่อมล้ำในการเข้าถึงแหล่งเงินของประชาชนในระดับฐานราก ที่ไม่มีเอกสารทางการเงินในการขอสินเชื่อจากสถาบันการเงินต่างๆ ได้ ถือเป็นการอุดช่องว่างในการให้บริการทางการเงินของสถาบันการเงินได้อย่างดี นำไปสู่การเป็นเครื่องมือที่แก้ปัญหาหนี้นอกระบบได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ทั้งนี้ จากการลงทะเบียนเพื่อรับสวัสดิการแห่งรัฐ หรือลงทะเบียนคนจน ในปี 2560 เบื้องต้นพบว่าผู้ที่มีลงทะเบียนแล้วกว่า 3 หมื่นกว่าหนี้นอกระบบ 1.3 ล้านราย ขณะที่มูลหนี้นอกระบบมีจำนวนรวมกันกว่า 7 หมื่นล้านบาท แม้ตัวเลขจะลดลงมาบ้างจากการสำรวจรอบก่อน แต่รัฐบาลตั้งเป้าหมายให้การแก้หนี้นอกระบบต้องเหลือศูนย์ หรือหมดไปจากสังคมไทย

พร้อมกับการยกระดับรายได้ ความเป็นอยู่ของประชาชนรากให้ทันสิ้นแบ่งความยากจน เครื่องมือที่มีอยู่ในการจัดการหนี้นอกระบบ เช่น นาโนไฟแนนซ์ หรือสินเชื่อรายย่อยเพื่อการประกอบอาชีพ วงเงินปล่อยกู้ไม่เกิน 1 แสนบาท/ราย และพีโกไฟแนนซ์ สินเชื่อรายย่อยระดับจังหวัด วงเงินปล่อยกู้ไม่เกิน 5 หมื่นบาท/ราย ทั้งนี้ กำหนดให้คิดดอกเบี้ย

ค่าปรับ ค่าบริการ ค่าธรรมเนียมได้ไม่เกิน 36% ยังมีอุปสรรคไม่มากพอสะท้อนจากยอดปล่อยกู้ของพีโกไฟแนนซ์ ที่เริ่มโครงการมาเกือบ 2 ปี มีนิติบุคคลยื่นขอใบอนุญาต 579 รายใน 67 จังหวัด แต่มีนิติบุคคลที่ปล่อยเงินกู้จริงแค่ 287 รายใน 60 จังหวัด มียอดปล่อยกู้สะสมรวมกัน 3 หมื่นกว่าบัญชี เป็นเงินให้กู้ 785 ล้านบาท และล่าสุดมียอดสินเชื่อค้างอยู่เพียง 329 ล้านบาท ตัวเลขปล่อยกู้ยังไม่มาก เพราะเป็นการปล่อยกู้ให้ตามความสมัครใจของเจ้าหน้าที่และลูกหนี้

ขณะที่สินเชื่อรายย่อยเพื่อการใช้จ่ายฉุกเฉินผ่านธนาคารออมสิน และธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) ที่ปล่อยกู้รายละไม่เกิน 5 หมื่นบาท คิดอัตราดอกเบี้ย 0.85 % ต่อเดือน ทำได้ดีกว่ามากเพราะยอดปล่อยกู้รวมกันทะลุไปกว่า 1.43 หมื่นล้านบาท ช่วยคนได้กว่า 3.1 แสนรายแล้ว แต่โมเดลการจัดตั้งสถาบันการเงินประชาชนตาม พ.ร.บ.ใหม่นี้ หากทำได้จริงจะมีประสิทธิภาพในการเป็นธนาคารของชุมชนที่แท้จริง ที่จะช่วย

เรื่องการแก้หนี้นอกระบบได้ดีมาก กอบศักดิ์ ภูตระกูล รมต.ประจำสำนักนายกรัฐมนตรี กล่าวว่า เชื่อว่าอีก 3-4 เดือน กฎหมายนี้จะจะมีผลบังคับใช้ อาจจะเป็นช่วงรัฐบาลใหม่ แต่เชื่อว่าไม่ว่ารัฐบาลไหนก็ต้องทำเรื่องนี้ ต่อ เพราะกฎหมายนี้เป็นกฎหมายเปลี่ยนประเทศ หนี้นอกระบบจะกลายเป็นหนี้นอกระบบ ต่อไปชาวบ้านจะสามารถกู้เงินจากสถาบันการเงินชุมชนได้แบบไม่จำกัดขึ้นอยู่กับดุลพินิจของกรรมการ เพราะเขาจะรู้จักนิสัยใจคอของคนในพื้นที่ตัวเองได้ดีกว่า ต่างจากพีโกนาโนไฟแนนซ์ หรือสถาบันการเงินที่กำหนดวงเงินกู้ต่อราย

ทั้งนี้ ย้ำว่าการยกระดับสถาบันการเงินประชาชน จะเป็นมาตรการสมัครใจ ดังนั้นกองทุนหมู่บ้านยังคงไม่หายไป แต่การที่มีสถาบันการเงินประชาชนที่ส่งเสริมให้จดทะเบียนเป็นนิติบุคคล แล้วให้ธนาคารออมสิน และ ธ.ก.ส.เป็นพี่เลี้ยง มีระบบซอฟต์แวร์มาให้ใช้ สามารถลงรายการฝาก-ถอน ปล่อยกู้แบบที่ตรวจสอบได้ทุกสิ้นวัน จะทำให้สถาบันการเงินชุมชน ได้รับการยอมรับเพราะนำ

เชื่อถือ ขณะที่การทำบัญชีของกองทุนหมู่บ้าน หลายแห่งสมาชิกเจอปัญหาไม่สามารถเข้าตรวจสอบบัญชีของกองทุนหมู่บ้านจากคณะกรรมการได้นำไปสู่ปัญหาอื่นๆ เช่น เรื่องทุจริตตามมาได้ เชื่อว่าสถานะของกองทุนหมู่บ้านต่อไปอาจจะเหมือนออมสิน คือ ไม่ได้ ดังนั้น สถาบันการเงินชุมชน หรือกองทุนหมู่บ้าน ควรต้องยกระดับเป็นนิติบุคคล เพราะจะได้รับความช่วยเหลือจากมาตรการต่างๆ ของรัฐบาล และสถาบันการเงินเฉพาะกิจ ซึ่งต่อไปออมสินและ ธ.ก.ส. ก็สามารถปล่อยกู้ให้สถาบันการเงินประชาชน เพื่อเอาไปปล่อยกู้ต่อให้สมาชิกได้

อย่างไรก็ดี ทั้งหมดนี้ถือเป็นความพยายามของรัฐบาลในการช่วยเหลือฐานรากของประเทศให้เข้าถึงแหล่งเงินและลดปัญหาหนี้นอกระบบ ที่คิดดอกเบี้ยสูงเกินจริง เป้าหมายของรัฐบาลคือกรมการมีสถาบันการเงินประชาชนตำบลละ 1 แห่ง ในกว่า 7,000 ตำบลทั่วประเทศ ที่จะมีส่วนในการเงินเพื่อคนในชุมชนจริงๆ หากทำได้จริงเชื่อว่ามาตรการนี้จะช่วยคนได้ถูกฝากตัวมากขึ้นจริงๆ เสียที ■

หนังสือพิมพ์โพสต์ทูเดย์

ก่อตั้งเมื่อวันที่ 7 กุมภาพันธ์ 2546 โดยมี บริษัท บางกอก โพสต์ จำกัด (มหาชน) เป็นเจ้าของ ผู้พิมพ์ ผู้โฆษณา สำนักงานเลขที่ 136 ถนน ณ ระนอง แขวงคลองเตย เขตคลองเตย กรุงเทพฯ 10110 โทร. 02-616-4000 โทรสาร. 02-616-4201, 02-616-4202

- บรรณาธิการ** : วุฒิ นนทฤทธิ์ e-mail : wu@posttoday.com
- รองบรรณาธิการ** : พิเชษฐ์ สุรภัทร e-mail : piche@posttoday.com
- รองบรรณาธิการ** : ชลลดา อิงศรีสว่าง e-mail : choladai@posttoday.com
- ผู้ช่วยบรรณาธิการ** : พรพต ชัยศรีบุญเรือง e-mail : pornprot@posttoday.com
- ฝ่ายข่าวธุรกิจตลาด** : รัชฎา นุ่นทอง e-mail : wissanun@posttoday.com
- ฝ่ายข่าวการเมือง** : ปณิศา สุวรรณบาล e-mail : panitas@posttoday.com
- ฝ่ายข่าวแม่กาฮิน** : เบญจวรรณ รัตนวิจิตร e-mail : benchawan@posttoday.com
- ฝ่ายข่าวนโยบายเศรษฐกิจ** : สุไลมาน ตีอราม e-mail : sulaimand@posttoday.com
- ฝ่ายข่าวการเงิน** : ชีวรัตน์ กิจเกษมพงศ์ e-mail : shewaratk@posttoday.com
- ฝ่ายข่าวหุ้น-ตลาดทุน** : ยินดี ฤทธิพิศ e-mail : yindeer@posttoday.com
- ฝ่ายข่าวต่างประเทศ** : นันทิยา วรเพชรอุทธร e-mail : nantiyaw@posttoday.com
- ที่ปรึกษาของบรรณาธิการ** : วิมลพรรณ ปิตรีชัชชัย e-mail : vimolphunp@posttoday.com
- ที่ปรึกษาของบรรณาธิการ** : สมาน สุดโต e-mail : somams@posttoday.com
- ฝ่ายโฆษณาพิเศษ** : โทร 02-616-4441 e-mail : display@bangkokpost.co.th
- ฝ่ายโฆษณาแยกประเภท** : โทร 02-616-4388
- ฝ่ายลูกค้าสัมพันธ์** : โทร 02-616-4444

คลังปัญญาโลก

ปานทิ กอซอวอ (ผู้เชี่ยวชาญด้านคลังปัญญาต้นคุณศาสตร์ชาติ วิจัยสายธุรกิจ นวัตกรรมสังคม)

ปัจจุบันวาระสำคัญในโลกที่เกี่ยวข้องเอเชียและไทยที่สุด คงหนีไม่พ้นความขัดแย้งระหว่าง สหรัฐอเมริกาและจีน โดยเฉพาะหลังเกิดสงครามการค้าที่ทั้งคู่เพิ่มภาษีสินค้านำเข้าซึ่งกันและกัน ในเวทียุทธศาสตร์ไทยบนทางสองแพร่งระหว่างจีนและสหรัฐ ของสถาบันคลังปัญญาด้านยุทธศาสตร์ชาติ วิทยาลัยธุรกิจ มหาวิทยาลัยรังสิต คุณโจ ฮอร์น พัทโธทัย ผู้เชี่ยวชาญจีน ผู้ก่อตั้งและ CEO บริษัทที่ปรึกษาธุรกิจ Strategy613 วิเคราะห์ที่มาที่ไปของสงครามการค้าครั้งนี้ รวมทั้งผลกระทบและข้อเสนอต่อการกำหนดท่าทีของไทย

ที่มาของสงครามการค้าด้านนี้สำหรับฝ่ายสหรัฐ คุณโจชี้ว่าเริ่มจาก 1. ทรัมป์ใช้นโยบาย America First ดึงงานและอุตสาหกรรมต่างๆ กลับสหรัฐ (ซึ่งความจริง America First ไม่ใช่เรื่องใหม่ เพราะสหรัฐและทุกประเทศล้วนถือประโยชน์แห่งชาติของตนมาก่อนเสมอ) America First ฉบับทรัมป์ประกาศด้วยมาตรการสำคัญ ได้แก่ การลดภาษีเงินได้บริษัทเหลือร้อยละ 10 การห้ามบุคคลบางสัญชาติ

สงครามการค้าจีน-สหรัฐ เรื่องชั่วคราวหรือยกแรกชิงอำนาจโลก

เข้าสหรัฐ และการรื้อข้อตกลงพหุภาคีระหว่างสหรัฐกับประเทศอื่นๆ มาเจรจาใหม่ให้สหรัฐ "เสียเปรียบ" 2. ทรัมป์โยกการนำเข้าสินค้าจากต่างประเทศเป็นภัยความมั่นคงของสหรัฐ และตอบโต้ด้วยการขึ้นภาษีสินค้าต่างชาติหลายประเภท เช่น เหล็ก อะลูมิเนียม แผงโซลาร์ ไปถึงเครื่องซักผ้า ซึ่งส่วนมากมาจากจีน และ 3. สหรัฐพุ่งเป้าโจมตีการขาดดุลการค้าหลายแสนล้านเหรียญกับจีนโดยเฉพาะ ทรัมป์เริ่มใช้มาตรการทั้งสามนี้กับประเทศเพื่อนบ้าน เช่น แคนาดา เม็กซิโก และยุโรป แล้วจึงหันมาใช้กับจีน

ฝ่ายจีนก็มีความเคลื่อนไหวสำคัญในช่วงที่ผ่านมา เช่น 1. เดินหน้าปรับโครงสร้างเศรษฐกิจภายในประเทศ ด้วยการปฏิรูปฝั่งอุปทาน (Supply Side Reform) เน้นมาตรการ Decapacity และ Deleverage 2. เดินหน้า Belt and Road (BRI) ซึ่งสำหรับจีน BRI เป็นเรื่องระยะยาว และมีเป้าหมายลำดับแรกเพื่อเป็นเครื่องมือในการปรับโครงสร้างเศรษฐกิจจีนด้วยการส่งออก Capability ของจีนไปต่าง

ประเทศ ซึ่งเป็นเป้าหมายสำคัญกว่าเพื่อขยายอำนาจทางภูมิรัฐศาสตร์ตั้งที่คนมักคิดกัน 3. เร่งพัฒนาให้จีนเป็นประเทศผู้นำทางเทคโนโลยีภายในปี 2025 (China 2025) ขนาดและโครงสร้างเศรษฐกิจจีนในปัจจุบัน ทำให้ทุกอย่างที่จีนซื้อราคาสูงขึ้น และทุกอย่างที่จีนขายราคากวกลง จึงต้องเร่งพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อขยายห่วงโซ่มูลค่า (Value Chain) ของประเทศ มิให้กำไรส่วนต่างของประเทศลดลง 4. มียุทธศาสตร์รุกมากขึ้นในทะเลจีนใต้ ซึ่งนำมาสู่จรรยาบรรณที่ทยักระดับความตึงเครียดระหว่างสหรัฐและจีนในทะเลจีนใต้ และ 5. ส่งเสริมบทบาทเงินหยวนในเวทีโลก ด้วยการทำให้เงินหยวนเข้าเป็นสกุลหนึ่งในเงินสำรองระหว่างประเทศของ IMF โดยตรง มาตรการเหล่านี้จะทำให้บทบาทของเงินหยวนในโลกแข็งแกร่งขึ้น และเงินดอลลาร์อ่อนแอลง เพราะ

ชาติต่างๆ ไม่จำเป็นต้องถือเงินดอลลาร์อีกต่อไป ซึ่งส่งผลกระทบต่อสหรัฐอย่างมาก เพราะสหรัฐถือวาทบาทของเงินดอลลาร์ในโลกเป็นเสมือนขุมอำนาจของตน เมื่อจีนยุคสีจิ้นผิงแผ่แรงแผ่พัฒนาประเทศและขยายบทบาทในโลก โดยไม่ทำแบบค่อยเป็นค่อยไปดังในสมัยเติ้งเสี่ยวผิง มาจากบทที่ปรึกษาพยายามเล่นเกมกีดกันทางการค้า จึงนำมาสู่สงครามการค้าในวันนี้ สงครามการค้านี้จะเป็นเพียงสถานการณ์ชั่วคราวที่ถูกสร้างขึ้นเพื่อให้ทรัมป์เป็นพระเอกมากองผู้เตรียมรับการเลือกตั้งกลางเทอมของสหรัฐ หรือจะเป็นยกแรกของการชิงอำนาจโลกระยะยาวระหว่างสหรัฐและจีน? คุณโจ กล่าวว่า หากถามคนจีนวันนี้ไม่ว่าระดับใดเชื่อว่าสถานการณ์จะไม่จบที่การเลือกตั้งกลางเทอมของสหรัฐ และแม้จะตกลงกันได้จีนไม่มีสงครามการค้าแล้ว แต่ก็เป็นเพียงยกแรกของการต่อสู้กันระหว่างสองมหาอำนาจเท่านั้น ตัดตามผลกระทบจากสงครามการค้าและข้อเสนอท่าทีของไทยได้ในตอนถัดไป ■